

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 26

van **INGEBORG DE MEULEMEESTER**

datum: 2 oktober 2014

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS

Spijbelactieplan - Stand van zaken

Het spijbelprobleem vormt nog steeds een groot probleem in Vlaanderen. De cijfers van de laatste jaren tonen aan dat meer en meer kinderen en jongeren onregelmatig of helemaal niet naar school gaan. Als antwoord op het stijgend aantal gevallen van spijbelen en andere vormen van grensoverschrijdend gedrag, heeft de Vlaamse Regering in 2009 een spijbelactieplan ontwikkeld. Centraal in dat plan stond de gegevensverzameling aan de hand van een databank om de informatiestroom tussen de scholen en de onderwijsdiensten te optimaliseren. In dat kader werd in 2012 Discimus opgericht, een databank waarin scholen de aan- en afwezigheden registreren, alsook dubbele inschrijvingen en registraties kunnen opvolgen. Aan de hand van de gegevens kunnen zowel de overheid als de lokale besturen de evolutie van de spijbelproblematiek opvolgen en acties uitwerken om het probleem gericht aan te pakken.

1. Kan de minister een overzicht geven van het aantal meldingen van problematische afwezigheden tijdens het schooljaar 2013-2014 voor zowel het basis- als het secundair onderwijs in Vlaanderen? Is er een stijging of een daling te merken in vergelijking met de voorgaande schooljaren?
2. Kan de minister bij de cijfers een onderscheid maken in de categorieën nationaliteit, leeftijd, geslacht, gelijkekansenindicatoren en onderwijstype (voltijds onderwijs, deeltijds onderwijs, buitengewoon onderwijs)? In welke groep zijn er de grootste problemen?
3. Kan de minister bij de bovenstaande opsplitsingen eveneens:
 - een geografische vergelijking maken per provincie;
 - een vergelijking maken voor de steden Antwerpen, Hasselt, Gent, Leuven en Brugge?
4. Kan de minister een overzicht geven van het aantal ouders dat wegens problematisch schoolverzuim van hun kinderen de schooltoelage verliezen of moeten terugstorten? Kan ze een geografische opsplitsing per provincie geven? Kan ze tevens een opsplitsing maken voor het basisonderwijs en secundair onderwijs? Is er een significante verandering merkbaar ten opzichte van de voorbije schooljaren?
5. Beschikt de minister over informatie dat lokale besturen deze databank ook concreet gebruiken om acties uit te werken om de spijbelproblematiek binnen hun regio aan te pakken?

ANTWOORD

op vraag nr. 26 van 2 oktober 2014

van **INGEBORG DE MEULEMEESTER**

- 1-3. Voor de eerste drie deelvragen, verwijs ik naar het rapport "Wie is er niet als de schoolbel rinkelt?" over de leerplicht dat elk jaar gepubliceerd wordt door het Agentschap voor Onderwijsdiensten. Het laatst gepubliceerde rapport, gaat over het schooljaar 2012-2013, maar mijn medewerkers werken op dit moment aan de verwerking van de gegevens over het schooljaar 2013-2014.

De rapporten van het Agentschap voor Onderwijsdiensten, vindt u terug via deze webpagina: <http://www.ond.vlaanderen.be/wegwijs/agodi/publicaties/rapporten/>

4. Vanuit mijn administratie ontvang ik volgende gegevens over het aantal spijbelaars en het aantal terugvorderingen van schooltoelage. De geciteerde cijfers en de voorafgaande procedure dienen nog even geduid te worden:

Het Agentschap voor Onderwijsdiensten (AgODi) controleert of de leerlingen voor de betrokken schooljaren voldeden aan de pedagogische voorwaarden. Voor de niet-leerplichtige kleuters betekent dit dat AgODi kwaliteitscontroles uitvoerde op de aanwezigheidsgegevens die het Agentschap van de scholen ontving. Als sluitstuk van deze controles verstuurt AgODi brieven naar de scholen met daarin een overzicht van de leerlingen die volgens hun gegevens tijdens het vorige schooljaar onvoldoende aanwezig waren. Deze scholen krijgen een zekere periode de tijd om op deze brieven te reageren. Nadien rondde AgODi de kwaliteitscontroles op deze gegevens af. Voor de leerplichtige leerlingen voerde AgODi kwaliteitscontroles uit op de elektronische meldingen van problematische afwezigheid. Zodra deze kwaliteitscontrole ten einde is, krijgt de afdeling Studietoelagen een seintje.

Pas hierna kan de afdeling Studietoelagen aan zijn controleopdracht beginnen.

Wat betreft onvoldoende aanwezigheid in de laatste 2 schooljaren:

De afdeling Studietoelagen vordert de schooltoelage terug indien de leerling uit het kleuter- en het lager onderwijs niet voldoet aan één van volgende voorwaarden:

hij honderd vijftig halve schooldagen aanwezig is op school, in het geval dat de leerling tijdens het jaar waarin het schooljaar in kwestie begint de leeftijd van drie jaar bereikt. In afwijking hiervan moet de leerling die pas na 31 december van hetzelfde schooljaar de leeftijd van drie jaar bereikt, honderd halve schooldagen aanwezig zijn op school;

hij honderd vijfentachtig halve schooldagen aanwezig is op school, in het geval dat de leerling tijdens het jaar waarin het schooljaar in kwestie begint de leeftijd van vier jaar bereikt;

hij tweehonderd twintig halve schooldagen aanwezig is op school, in het geval dat de leerling tijdens het jaar waarin het schooljaar in kwestie begint de leeftijd van vijf jaar bereikt;

hij niet meer dan 29 halve schooldagen ongewettigd afwezig is op school, in het geval dat de leerling tijdens het jaar waarin het schooljaar in kwestie begint de leeftijd van zes of zeven jaar bereikt.

Wat betreft problematische afwezigheid in de laatste 2 schooljaren:

De afdeling Studietoelagen vordert de schooltoelage terug indien de leerling gedurende het betrokken schooljaar dertig of meer halve schooldagen ongewettigd afwezig was tijdens de lessen in de onderwijsinstelling én hij of zij was ook gedurende

het schooljaar dat voorafging aan het betrokken schooljaar, dertig of meer halve schooldagen ongewettigd afwezig tijdens de lessen in de onderwijsinstelling.

De afdeling verstuurt echter eerst waarschuwingsbrieven naar de ouders van al deze leerlingen. Deze krijgen op hun beurt 30 dagen de tijd om te reageren. Specifiek voor leerlingen in het kleuteronderwijs kunnen ouders melden dat de afwezigheid te wijten was aan een chronische ziekte. Elke reactie wordt gecontroleerd en indien nodig afgecheckt bij AgODi zodat ook in deze fase geen terugvorderingen ten onrechte worden verstuurd. Na onderzoek van de reactie vanwege de burger of zonder reactie, vertrekt dan de uiteindelijke terugvorderingsbrief. Ook in deze fase kan de burger nog reageren. Beroepen, afbetalingsplannen en uitstellen van betaling zijn, net zoals bij de gewone terugvorderingsprocedure mogelijk.

In onderstaande tabel vindt u het aantal verstuurde terugvorderingen op kandidaat-niveau. Er werd een onderscheid gemaakt tussen kleuteronderwijs (KO), lager onderwijs (LO) en secundair onderwijs (SO) en er werd een verdeling op basis van het domicilieadres van de leerling gemaakt.

Overzicht terugvorderingen omwille van problematisch afwezigheid en onvoldoende aanwezigheid 2 jaar op rij*				
	Kleuteronderwijs	Lager onderwijs	Secundair onderwijs	Eindtotaal
Terugvordering van de toelage ontvangen voor 2009-2010	430	40	476	946
Antwerpen	143	16	135	294
Brussel (19 gemeenten)	11	0	42	53
Limburg	70	7	42	119
Luik	1	0	0	1
Oost-Vlaanderen	127	10	161	298
Vlaams-Brabant	36	4	35	75
Waals-Brabant	0	0	1	1
West-Vlaanderen	42	3	60	105
Terugvordering van de toelage ontvangen voor 2010-2011	376	71	562	1.009
Antwerpen	121	31	139	291
Brussel (19 gemeenten)	16	1	63	80
Henegouwen	1	0	1	2
Limburg	55	4	46	105
Oost-Vlaanderen	105	28	211	344
Vlaams-Brabant	31	3	42	76
Waals-Brabant	1	0	0	1
West-Vlaanderen	46	4	60	110
Terugvordering van de toelage ontvangen voor 2011-2012	376	71	572	1.019
Antwerpen	129	22	157	308
Brussel (19 gemeenten)	12	1	45	58
Limburg	47	9	58	114
Oost-Vlaanderen	108	29	172	309
Vlaams-Brabant	41	5	50	96
Waals-Brabant	0	0	1	1
West-Vlaanderen	39	4	88	131
Niet in België gedomicilieerd	0	1	1	2

* De aantallen in bovenstaande tabel werden vastgesteld op 30 juni 2014.

Momenteel verwerkt de afdeling Studietoelagen de terugvorderingen van de schooltoelagen van leerlingen die in 2012-2013 het tweede jaar op rij onvoldoende aanwezig of problematisch afwezig waren.

5. Gemeenten zijn autonoom in de wijze waarop ze invulling geven aan een flankerend onderwijsbeleid, met uitzondering van een aantal verplichte taken. Tot die verplichte taken behoren onder andere het verlenen van hun medewerking aan het bevorderen van een regelmatig schoolbezoek en het tegengaan van spijbelgedrag.

In dit kader werken de steden en gemeenten op heel wat plaatsen samen met de lokale overlegplatforms. Het behoort tot de decretale opdrachten van de lokale overlegplatforms om een omgevingsanalyse op te maken van de (on)gelijke onderwijskansen in hun regio. De lokale overlegplatforms ontvangen hiertoe jaarlijks een spijbelrapport met verschillende statistieken die vanaf schooljaar 2013-2014 gebaseerd zijn op de gegevens uit Discimus.

Op plaatsen waar geen lokaal overlegplatform werkzaam is, kunnen de besturen steeds gegevens opvragen bij het Agentschap voor Onderwijsdiensten. Op termijn zal mijn onderwijsadministratie ook rapporten op gemeenteniveau omtrent de aan- en afwezigheden ter beschikking stellen via de website Onderwijsstatistieken (<http://www.ond.vlaanderen.be/onderwijsstatistieken/>).